

Oppimisvaikeudet

Oppimisvaikeudet ovat yleisnimitys, eräänlainen sateenvarjo erilaisille tekijöille, jotka vaikeuttavat oppimista.

Yleensä niillä tarkoitetaan kielellisiä erityisvaikeuksia, hahmottamisen vaikeuksia, vaikeuksia tarkkaavaisuudessa ja ohjeiden ymmärtämisessä sekä vaikeuksia liikkeen hallinnassa.

Näistä kolme ensimmäistä voidaan myös kutsua erityisiksi oppimisen vaikeuksiksi.

Oppimisvaikeuksien tunnusmerkkinä on, että opiskelijan oppimistulokset jäävät heikommiksi kuin hänen oppimiskykynsä, ikänsä tai lahjakkuutensa edellyttäisi.

Oppimisvaikeudet esiintyvät usein yhdessä. Kun vaikeuksia on lukemisessa ja kirjoittamisessa eli lukivaikeus, vaikeuksia on usein myös matematiikassa.

Matematiikan oppimisvaikeuksista kärsivällä saattaa olla myös hahmottamisen häiriöitä.

Tarkkaavaisuus ja toiminnan ohjaaminen

Tarkkaavaisuus

Tarkkaavaisuutta tarvitaan kaikessa toiminnassa. Se on edellytys tiedon omaksumiselle ja uuden oppimiselle. Tarkkaavaisuutta tarvitaan esimerkiksi kirjoittamisen ja lukemisen yhteydessä.

Tarkkaavaisuus voidaan jakaa kolmeen osaan

1. suuntaaminen

- kyky kiinnittää huomio olennaiseen

2. ylläpitäminen

- kyky jatkaa tehtävää riittävän kauan

3. vaihtaminen

- kyky vaihtaa suoritustapaa
- kyky löytää vaihtoehtoja

Oman toiminnan ohjaaminen

Toiminnan ohjaaminen on kykyä suunnitella, ohjata, seurata, korjata ja arvioida omaa toimintaa

Toiminnan ohjaaminen voidaan jakaa seuraavasti:

1. aloitteellisuus

- tehtävän tai toiminnan aloittaminen

2. käyttäytymisen ehkäisy

- kyky olla toimimatta hetken miellijohteesta
- kyky lopettaa tehtävä tai toiminto tilanteen niin vaatiessa

3. vaihtaminen

- kyky vaihtaa toimintaa tilanteesta ja toimintatavasta toiseen joustavasti ja tilanteen vaatimusten mukaisesti

4. suunnittelu

- kyky ennakoida sekä asettaa päämääriä ja välitavoitteita

5. organisointikyky

- kyky toimia ja tehdä tehtäviä järjestelmällisesti
- kyky jäsentää tehtäviä ja tilanteita

6. itsetarkkailu

- kyky arvioida omaa toimintaa eri tilanteissa

7. tunteiden säätely

- kyky säädellä omia tunteitaan tilanteen vaatimusten ja ärsykkeiden mukaan

8. työmuisti

- kyky pitää tehtävän kannalta olennaiset asiat mielessä (Ludusakatemia)

Tarkkaavaisuuden ja toiminnan

ohjaamisen häiriöt

ADHD tarkoittaa aktiivisuuden ja tarkkaavaisuuden häiriötä, jonka keskeiset oireet ovat vaikeus keskittyä, yliaktiivisuus ja toiminen hetken miellijohteesta.

Tarkkaavaisuushäiriö eri ikäkausina

1. vauva – ja pikkulapsi ikä

- ärtyneisyys, levottomuus, syömishäiriöt, unihäiriö, passiivisuus eli ns. helppo lapsi

2. leikki-ikä

- keskittymättömyys, äkinäinen toiminta, levottomuus, vaikeus hyväksyä kieltoja ja rajoituksia, tapaturma-alttius

3. kouluikä

- oppimisvaikeudet, suoriutumisen vaihtelut, alisuoriutuminen, muistivaikeudet, vaikeudet sosiaalisissa suhteissa

4. nuoruus- ja aikuisikä

- heikentynyt sosiaalinen selviytyminen, henkiset ongelmat, syrjäytymisen uhka, riski päihderiippuvuuteen

Toiminnan ohjaamisen häiriöt esiintyvät myös erillään tarkkaavaisuushäiriöstä ja vaikeuttavat erityisesti itsenäistä toimintaa.

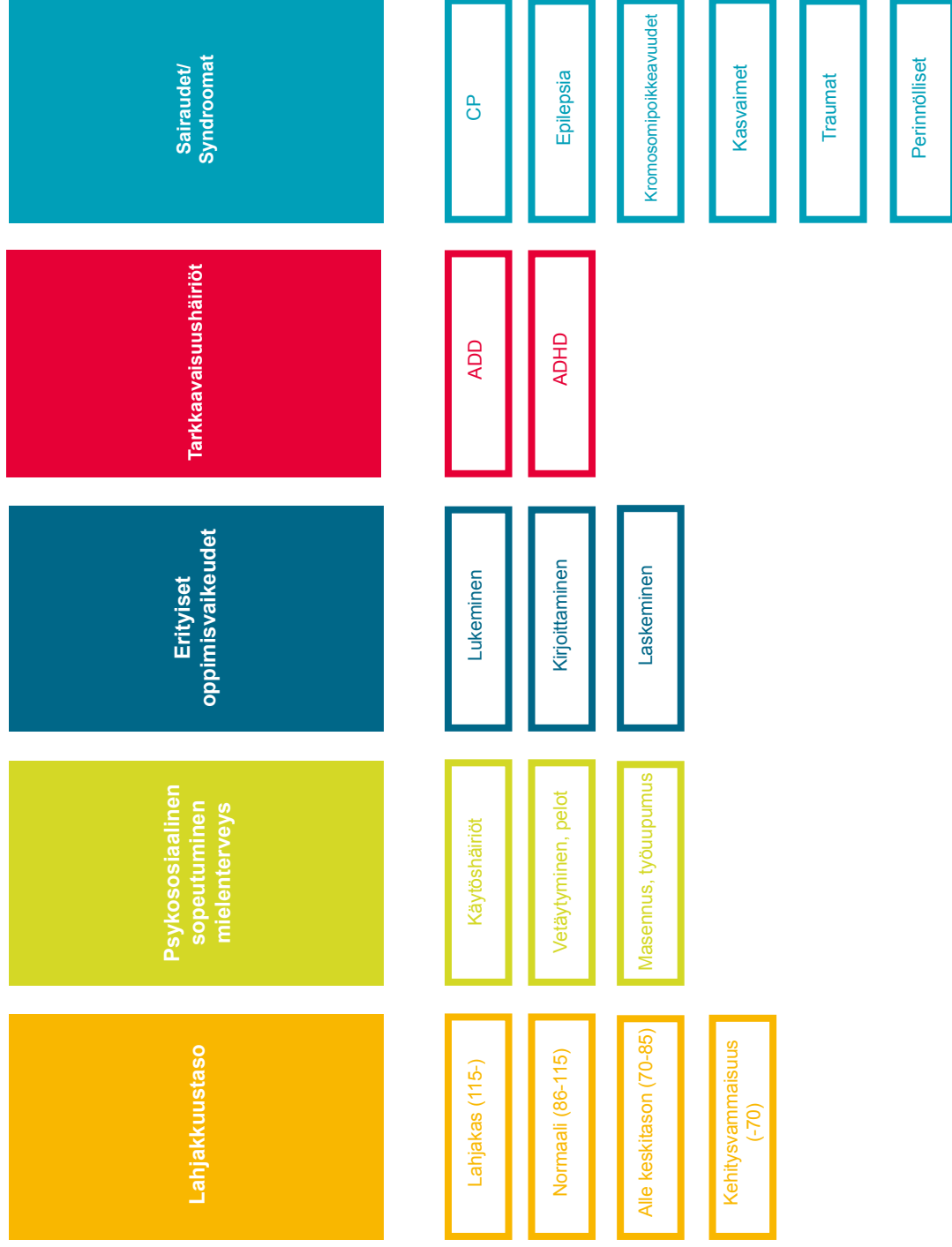
- itsenäinen toiminta
- ohjattu toiminta

Esiintyminen riippuu siitä, mitkä toiminnan ohjaamisen keinot ovat häiriytyneet.

- perustyyppit: suunnittelematon tai erittäin joustava

lisätietoa www.lukijose.fi

Oppimisvaikeudet

(Lähde: Opi oppimaan -hanke 2006–2010)

TARKKAAVAISUUDEN JA TOIMINNAN OHJAAMISEN HÄIRIÖT

tarkkaavaisuuden ja toiminnan ohjaamisen häiriöt tarkkaavais

Opipesä